

ПОГОДЖЕНО

**Селищний голова
Мицканюк В.М.**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**рішенням сімнадцятої сесії
Верховинської селищної ради**

№243-17/2022 від 17.02.2022 року

**ПРОГРАМА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ ВЕРХОВИНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
НА 2022 РІК**

**селище Верховина
2022 рік**

ВСТУП

Програму соціально-економічного та культурного розвитку Верховинської селищної ради на 2022 рік (далі – Програма) розроблено Верховинською селищною радою відповідно до вимог Закону України від 23.03.2000 року №1602 «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів від 26.04.2003 р.№621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету», розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.10.2006 року №504-р «Про схвалення Концепції вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України» та положень Декларації цілей та завдань бюджету на 2022 рік (Бюджетної декларації).

Програма базується на стратегії економічного і соціального розвитку та бюджету Верховинської селищної ради на 2022 рік.

Програма розроблена на основі пропозицій керівництва, виконавчого комітету, депутатів селищної ради, керівників та спеціалістів виконавчого апарату ради, керівників структурних підрозділів селищної ради, старост старостинських округів, керівників підприємств, підприємців, що працюють на території селищної ради, та громади селища. До Програми включено основні проблемні питання, основні цілі, заходи та критерії досягнення цілей структурних підрозділів Верховинської селищної ради на 2022 рік.

Програма розглянута та погоджена на засіданнях постійних комісій селищної ради та виконкому, старостами старостинських округів.

Програма визначає цілі соціально-економічного розвитку, головні завдання та заходи для досягнення головної стратегічної мети розвитку населених пунктів Верховинської селищної ради – підвищення добробуту населення на засадах поступового досягнення європейських стандартів життя та забезпечення сталого економічного розвитку.

Програма визначає цілі соціальної політики, соціальних служб, соціально-економічного розвитку, інвестиційної, туристичної діяльності, житлово-комунального господарства, установ освіти, культури, охорони здоров'я та заходи для досягнення поставленої мети. Цьому сприятиме також і реалізація цільових галузевих програм Верховинської селищної ради на 2022 рік.

Мета Програми – прискорений перехід до інноваційної моделі економічного розвитку населених пунктів Верховинської селищної ради, закріплення певних позитивних тенденцій, яких вдалося досягнути протягом 2021 року в галузях народного господарства, та соціально-економічний і культурно-духовний поступ об'єднаної територіальної громади селищної ради у 2022 році.

1. Цілі, пріоритети та завдання економічного і соціального розвитку населених пунктів Верховинської селищної ради у 2022 році

Програма базується на комплексі макроекономічних та галузевих прогнозів і пріоритетів соціально-економічного розвитку населених пунктів Верховинської селищної ради на 2022 рік. Стратегією економічного і соціального розвитку територій селищної ради є нарощування потужностей виробничого процесу лісопереробної галузі, створення нових робочих місць для забезпечення зайнятості населення, сприяння розвитку малого і середнього бізнесу, інноваційна діяльність, подальший розвиток туризму та рекреації, зростання добробуту населення та соціальний захист жителів населених пунктів Верховинської селищної ради

1.1. Соціально-економічна ситуація на початок 2022 року

Нестабільні процеси економічної ситуації у державі, наслідки фінансово-економічної кризи та пандемії коронавірусу безпосередньо вплинули на розвиток економіки, аграрний сектор, на зайнятість населення, мікроклімат у трудових колективах.

Згідно інформації головного управління статистики в Івано-Франківській області, на території Верховинської селищної ради зареєстровано 378 юридичних осіб, яких занесено до єдиного державного реєстру підприємств та організацій України. Найпоширенішими організаційно-правовими формами господарювання суб'єктів економіки серед юридичних осіб – це приватні підприємства, яких налічується 120 (31,7% від загальної кількості юридичних осіб). Торік здійснювали підприємницьку діяльність більше 600 фізичних осіб-підприємців. Найбільш вагому частку надходжень до селищного бюджету складають доходи фізичних осіб, а це 66 відсотків фінансових поступлень до загального фонду (власних надходжень).

Два промислові підприємства віднесено до підприємств основного кола. Це підприємства лісопереробної галузі, які використовують місцеві сировинні ресурси: ТзОВ «Крона», Верховинський районний лісгосп. Отож, потрібно провести комплекс заходів щодо розширення основного кола підприємств, які здійснюють підприємницьку та виробничу діяльність на території селищної ради. Товариство з обмеженою відповідальністю «Верховинка» займалося виробництвом чаїв з лікарських рослин, а протягом 2021 року створювало виробничі потужності для випуску нових видів продукції.

В аграрному секторі економіки станом на 01 січня 2022 року діють: сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Верховинський» та 31 селянське фермерське господарство. Проводиться відповідна робота щодо створення нових сільськогосподарських, міні-переробних підприємств, збільшення обсягів заготівлі тваринницької продукції, виробництва та реалізації екологічно чистих продуктів полонинської господарки.

Торгівельну діяльність та громадське харчування торік у селищі Верховина здійснювали більше ста підприємств, 6 спеціалізованих баз з реалізації будівельних товарів, промислово-продовольчий ринок в селищі Верховині торговою площею 1600 кв. м., сільськогосподарський ринок, торговельні супермаркети «Наш Край», «Розмай», «Бартка». Торговельна мережа представлена магазинами продовольчої, промислової групи, будівельних матеріалів, з продажу сантехнічних товарів, комп'ютерної техніки, сувенірної продукції, канцелярських товарів, квітів тощо.

Фінансове обслуговування населення здійснюють два відділення банків: Верховинське відділення обласного управління АТ «Ощадбанк» та Верховинське відділення ПАТ КБ «Приватбанк».

У населених пунктах селищної ради діє система мобільного зв'язку від операторів мобільного зв'язку «Київстар» та Vodafone.

Дотримання бюджетної платіжної дисципліни, належна організація праці у бюджетній сфері позитивно впливає на фінансовий стан народногосподарського комплексу в цілому. Бюджет Верховинської селищної ради на 2022 рік по доходах загального фонду без урахування трансфертів складає в сумі 65400 тис. грн., по спеціальному фонду без врахування трансфертів – 454270 тис. грн.

Впровадження ринкових реформ активізує процеси розкриття підприємницького потенціалу, розвитку приватної ініціативи. Демоніполізація економіки сприяє формуванню конкурентоспроможного середовища.

Основними цілями для керівництва, виконавчого комітету, працівників апарату селищної ради, керівників структурних підрозділів ради, депутатів селищної ради у 2022 році є виконання завдань з розвитку економіки, сільського господарства, малого та середнього підприємництва, гуманітарної політики, інноваційної діяльності, створення нових робочих місць та зайнятості населення, прискореного розвитку туризму та рекреації, благоустрою на 2021 – 2025 роки, запобігання надзвичайним ситуаціям, профілактики правопорушень, забезпечення соціального захисту населення, наповнення бюджету та поліпшення життєдіяльності горян.

2. Підвищення рівня життя населення

Ринок праці

Дестабілізуючі фактори економічної діяльності, на які безпосередньо вплинули фінансово-економічна криза та карантинні обмеження щодо функціонування виробництва через пандемію коронавірусу, позначилися і на ринку праці.

Одним із першочергових завдань є досягнення високого рівня співпраці з роботодавцями, що передбачає розуміння та наполегливу роботу над якісним задоволенням їх потреб. Залученню роботодавців до співпраці передують активна роз'яснювальна робота щодо можливостей задоволення службою зайнятості потреб роботодавців у персоналі та соціальної значимості діяльності служби зайнятості.

У 2021 році скористались послугами Верховинської філії Центру зайнятості 2240 незайнятих осіб. Рівень безробіття торік склав 1.81 відсотка до працездатного населення, що на 0,93 відсотка менше порівняно з відповідним періодом 2020 року і на 1,19 відсотка менше, ніж було зафіксовано на 01.01.2021 року.

Станом на 01 січня 2022 року у філії служби зайнятості перебуває на обліку 328 безробітних громадян, що менше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 184 особи.

Протягом січня-грудня 2021 року потребу у працівниках подали 204 роботодавці. Серед безробітних, що перебувають на обліку, жінки становлять 64 відсотки, молодь у віці до 35 років – 22 відсотки. З повною вищою освітою – 23 відсотки; з базовою вищою та неповною вищою освітою – 18 відсотків; з професійно-технічною освітою – 19 відсотків; робітничі професії – 41 відсоток; службовці – 42 відсотки.

Чисельність громадян, працевлаштованих торік за направленням служби зайнятості становить 800 осіб, в т.ч. 676 зареєстрованих безробітних, 17 безробітних працевлаштовано на новостворені робочі місця з компенсацією роботодавцю витрат єдиного соціального внеску.

Серед пріоритетних напрямків соціальних послуг, які надає служба зайнятості, є організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних, зокрема на замовлення роботодавців. Професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації проходили 308 осіб з числа зареєстрованих безробітних громадян. Рівень працевлаштування після закінчення професійного навчання становить 99 відсотків.

Всього торік зареєстровано 704 вакансії, з них укомплектовано за направленням служби зайнятості 650 вакансій. Рівень укомплектування вакансій складає 93 відсотки. Кількість актуальних вакансій станом на 01 січня 2022 року становить 39.

Одним із найважливіших питань служби зайнятості на 2022 рік є виконання постанови №1121 від 28 жовтня 2021 року «Про реалізацію експериментального проекту щодо впровадження нової моделі надання клієнто-орієнтованих послуг центрами зайнятості».

Продовжена практика роботи з надання зареєстрованим безробітним одноразових грошових допомог – виплати по безробіттю для зайняття підприємницькою діяльністю, започаткування власної справи, а також працевлаштування на допоміжні робочі місця,

створені за рахунок загальнообов'язкового державного страхування України на випадок безробіття.

Основні проблеми:

- працевлаштування неконкурентоспроможних на ринку праці верств населення (інвалідів, випускників навчальних закладів, молоді);
- недостатня мотивація до праці безробітних внаслідок низького рівня заробітної плати на вакантних робочих місцях;
- низький рівень мінімальної допомоги по безробіттю.

Основні цілі на 2022 рік:

- створення нових робочих місць;
- збільшення чисельності зайнятого населення;
- підтримка самозайнятості населення та розвитку підприємницької діяльності;
- посилення державної підтримки та соціального захисту осіб, які потребують додаткового соціального захисту і не здатні конкурувати на ринку праці;
- сприяння у працевлаштуванні зареєстрованих безробітних;

Основні заходи та критерії досягнення цілей:

- організація надання комплексу соціальних послуг незайнятим громадянам, в першу чергу тим, хто потребує соціального захисту і не може на рівних конкурувати на ринку праці, внутрішньо переміщеним особам, демобілізованим військовослужбовцям, які брали участь в антитерористичній операції;
- сприяння розвитку підприємництва як шляхом фінансової підтримки, так і організації професійної підготовки незайнятого населення для зайняття підприємницькою діяльністю;
- ефективна підтримка самозайнятості населення, посилення взаємодії служби зайнятості з роботодавцями, збільшення обсягу громадських робіт;
- створення в усіх сферах економічної діяльності нових робочих місць;
- направлення на оплачувані громадські роботи;
- направлення на навчання та перепідготовку;
- проведення профорієнтаційної роботи з молоддю з метою орієнтації на вибір професій, актуальних на ринку праці.

3. Охорона здоров'я

Медичну допомогу населенню, яке проживає на території селищної ради, надають такі медичні установи: комунальне некомерційне підприємство «Верховинська багатoproфільна лікарня» Верховинської селищної ради», комунальне некомерційне підприємство «Верховинський центр первинної медико-санітарної допомоги», відділення екстреної медичної допомоги комунального підприємства «Івано-Франківський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф». Медичну допомогу надають також 4 фізичні особи-підприємці. У селищі Верховина функціонує 13 аптек, в окремих населених пунктах діють аптечні пункти. Первинну медичну допомогу у населених пунктах територіальної громади надають працівники пунктів охорони здоров'я.

КНП «Верховинська багатoproфільна лікарня» надає вторинну спеціалізовану медичну допомогу та первинну медичну допомогу згідно укладених угод з Національною службою здоров'я України. На поточний рік подано на декларування до НСЗУ 11 пропозицій за пакетами медичних гарантій, які підтверджено й очікується підписання відповідної Угоди з Національною службою здоров'я України на 2022 рік. Ліжковий фонд в КНП «Верховинська багатoproфільна лікарня» станом на 01.01.2022 року складає 103 ліжка в т.ч. ВАІТ - 3, з них терапевтичні – 25, хірургічні – 18, травматологічні – 10, акушерські – 7, гінекологічні – 8, патології вагітних – 5, неврологічні – 15, педіатричні – 15. Тут обслуговується 30562 особи, з них: дорослого населення 23676 осіб та 6886 дітей віком до 18 років. План виконання ліжкоднів за 2021 рік виконано становить 76,1 % проти 58,5% за

минулий рік. Упродовж 2021 року в стаціонарі проліковано 3513 осіб проти 2605 осіб в 2020 році. У пологовому відділенні в 2021 році народилося 153 дитини проти 292 у 2020 році.

Робота медичних закладів направлена на протидію поширенню гострої респіраторної інфекції «COVID-19». На базі КНП «Верховинська багатопрофільна лікарня» Верховинської селищної ради відкрито ковідне відділення для надання стаціонарної допомоги хворим на коронавірусну хворобу «COVID – 19», загальна кількість «ковідних» ліжок становить 80, «ковідних» ліжок з киснем – 44, з них 17 ліжок мають централізований кисень, 27 ліжок забезпечені концентраторами.

Станом на 01.02.2022 року зареєстровано 596 випадків захворювань на коронавірусну інфекцію «COVID-19». Усього з першого січня виліковано 70 хворих. Станом на 01.02.2022 року знаходиться на лікуванні у ковідному відділенні 47 хворих. За кошти Верховинського селищного бюджету придбано обладнання для лабораторії ІФА – аналізатор на суму 60 тис. грн. Департаментом охорони здоров'я ОДА передано лікарні: 2 апарати штучної вентиляції легень на суму 241250,64 грн; електрокардіограф триканальний на суму 14200 грн; 5 пульсоксиметрів на суму 2500 грн; апарат штучної вентиляції легень «Еліса» вартістю 1462000,00 грн; 11 кисневих концентраторів на суму 434 500,00 грн. Благодійним фондом «Ігоря Палиці» передано 2 кисневих концентратори на суму 79 тис. грн. Благодійним фондом «Ініціатива-Є» передано кисневий концентратор на суму 26 тис. грн. Від представництва дитячого фонду «ЮНІСЕФ» ООН безоплатно отримано 5 кисневих концентраторів на суму 145125,00 грн. Придбано медикаментів за кошти Національної служби здоров'я України на суму 2097640,97 грн; за кошти Державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів соціально-економічного розвитку окремих територій придбано медичне обладнання на суму 2607000,00 грн, (флюорограф з цифровою обробкою зображень ФЦОЗ-12 на суму 1895000,00 грн; великий хірургічний набір на суму 94310 грн; коагулометр К-3002 на суму 93990,00 грн; гістроскоп (устаткування для операційних блоків) вартістю 157 000,00 грн.; монітор електрокардіосигналів добовий SDM3 вартістю 75600,00 грн.; 5 пульсоксиметрів G1B на суму 48000,00 грн., Full HD камера ендоскопічна, LED освітлювач ендоскопічний, відеозаписуючий пристрій Full HD ендоскопічний, стійка ендоскопічна, LCD-монітор на суму 189600,00 грн.) За кошти НСЗУ придбано 5 моніторів пацієнта на суму 448601,00 грн. Придбано аналізатор газів крові вартістю 314 тис. грн.

Основні проблеми сфери охорони здоров'я:

- непридатність пристосованих приміщень терапевтичного відділення КНП «Верховинська багатопрофільна лікарня» (незважаючи на постійні капітальні ремонтні) для здійснення лікувального процесу;
- непридатність автотранспорту, наявного в КНП «Верховинська багатопрофільна лікарня» (не поновлювався протягом 10 років), наявний потребує постійного ремонту;
- відсутність належного холодильного ланцюга із зберігання бакпрепаратів у пунктах охорони здоров'я;
- несприятлива епідемічна ситуація щодо туберкульозу;
- недостатня кількість кабінетів КНП «Верховинський центр первинної медико-санітарної допомоги» для проведення належного обстеження та надання первинної медико-санітарної допомоги, зокрема: приміщення для денного стаціонару, маніпуляційного кабінету кабінетів для фтизіатра та сімейних лікарів;
- відсутність у селищі Верховина амбулаторії загальної практики сімейної медицини.
- необхідність проведення капітального ремонту в пунктах охорони здоров'я сіл Криворівня, Ільці, Красник, Буковець та Перехресне.

Основні цілі на 2022 рік:

- імплементація заходів медичної реформи;
- якісна медична допомога в частині подолання наслідків пандемії;
- подальший розвиток мережі охорони здоров'я для ефективної медичної допомоги населенню територіальної громади та підвищення її доступності;
- покращення здоров'я населення;

- зміцнення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я;
- завершення виготовлення проектно-кошторисної документації на приміщення новобудови лікарні в селищі Верховина;
- зниження захворювання на туберкульоз та інші хвороби, що становлять загрозу для життя людей;
- зниження рівня захворюваності та інвалідності серед дітей;

Основні заходи та критерії досягнення цілей:

- проведення вакцинації від COVID-19, матеріально-технічна готовність кабінетів щеплень, організація роботи мобільних бригад, інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення;
- охоплення дворазовою вакцинацією проти коронавірусного захворювання 50 відсотків населення територіальної громади з метою формування колективного імунітету;
- підвищення показника виявлення захворювання на туберкульоз населення шляхом удосконалення механізмів профілактичних оглядів та надання індивідуальної протитуберкульозної допомоги на первинній ланці;
- зменшення частки занедбаних форм онкопатології;
- зменшення кількості випадків ускладнень цукрового діабету, що призводять до зниження показника смертності;
- широке проведення заходів щодо імунопрофілактики та ефективного лікування населення;
- поширення профілактики інфекційних захворювань, насамперед туберкульозу;
- придбання медичного обладнання для закладів первинної і вторинної медичної допомоги (УЗД-апарату, кардіографа, спірографа), придбання автотранспорту для КНП «Верховинська багатопрофільна лікарня»;
- будівництво у селищі Верховина амбулаторії загальної практики сімейної медицини;
- придбання комп'ютерного обладнання для КНП «Верховинський центр ПМСД» та КНП «Верховинська багатопрофільна лікарня»;
- проведення капітального ремонту в пунктах охорони здоров'я сіл Криворівня, Ільці, Красник, Буковець та Перехресне;
- збереження мережі лікарняних закладів.

4 . Освіта

Навчально-виховний процес у 2021 році на території Верховинської селищної ради здійснювали десять дошкільних закладів і два заклади, в яких є дошкільний підрозділ, дев'ять ліцеїв, п'ять гімназій та сім початкових шкіл.

Станом на 01.01.2022 року на території Верховинської селищної ради функціонують наступні заклади освіти:

ліцеї: Верховинський, Верховинський №1, Верховинський імені Дмитра Ватаманюка, Верхньоаясенівський, Замагорівський, Ільцівський, Красноільський, Кривопільський імені Василя Портяка, Криворівнянський імені Михайла Грушевського;

гімназії: Буковецька, Великоходацька, Голівська, Красницьк, Перехресненська;

початкові школи: Верховинська, Бережницька, Голівська, Красноільська, Рівнянська, Синицька, Чорнорічанська;

заклади дошкільної освіти: Верховинський «Сонечко», Перехреснянський «Дивокрай», Буковецький «Світлячок», Верхньоаясенівський «Гуцулятко», Голівський «Ластівка», Замагорівський «Лісова Казка», Ільцівський «Квітка Карпат», Красноільський «Дударик», Криворівнянський «Червона шапочка», Красницький «Смерічка»;

позашкільні заклади: Центр дитячої та юнацької творчості (ЦДЮТ), Верховинська дитячо-юнацька спортивна школа (ДЮСШ).

Здійснено ряд практичних заходів, спрямованих на стабільне функціонування та розвиток освітянської галузі. Розвиток освіти територіальній громаді у 2022 році передбачає реалізацію системного розвитку галузі, її вдосконалення, враховуючи особливості нашого краю, демографічну ситуацію і соціальні потреби населення. Він являє собою

комплекс взаємопов'язаних проектів, визначення шляхів їх реалізації та джерел фінансування де максимально враховано суспільні потреби населення регіону щодо рівня освіти, вимоги європейських стандартів, розвиток науково-інформаційних технологій та досягнення в галузі педагогічних інновацій. Нині детально розроблено Програму розвитку освіти, яка складається з таких основних: «Розвиток системи дошкільної освіти», «Розвиток загальної середньої освіти», «Розвиток позашкільної освіти», «Обдаровані діти», «Вчитель», «Інформатизація та комп'ютеризація загальної середньої освіти», «Шкільний автобус», «Тепло дітям», «Розвиток фізичної культури та підтримка олімпійських і не олімпійських видів спорту».

Основні цілі на 2022 рік:

- збереження і розвиток мережі дошкільних навчальних закладів громади та запровадження різних форм дошкільної освіти, особливо у сільській місцевості;
- створення умов для всебічного розвитку дітей у дошкільних навчальних закладах різних типів;
- забезпечення готовності педагогів до використання особистісно орієнтованих технологій у галузі освіти;
- науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу в дошкільних навчальних закладах громади відповідно до сучасних вимог;
- активізація науково-дослідної, експериментальної роботи;
- вивчення, узагальнення та пропагування кращого педагогічного досвіду, наукових ідей.

У сфері загальної середньої освіти:

- приведення мережі загальноосвітніх навчальних закладів населених пунктів у відповідність до потреб населення з урахуванням демографічної ситуації;
- створення відповідних умов для рівного доступу громадян до якісної освіти, наступності та безперервності освітнього процесу;
- забезпечення відкритого характеру освіти та можливостей щодо повної реалізації здібностей, талантів кожної особистості, соціального захисту дітей;
- створення умов для виявлення і навчання обдарованих дітей та реалізації їх можливостей;
- забезпечення у сільській місцевості регулярного безоплатного підвезення до місця навчання і додому учнів та педагогічних працівників, екскурсійного обслуговування учнівської молоді;
- оснащення закладів освіти сучасними засобами інформаційних технологій, підключення їх до мережі Інтернет;
- підвищення рівня забезпеченості загальноосвітніх навчальних закладів сучасними технічними засобами навчання з природничо-математичних і технологічних дисциплін;
- поліпшення соціально-економічного становища педагогічних працівників, морального і матеріального стимулювання їх професійної діяльності.

У сфері позашкільної освіти:

- збереження та розвиток мережі позашкільних навчальних закладів;
- збереження та подальше зміцнення матеріально-технічної бази позашкільних навчальних закладів;
- посилення організаційно-координаційної та методичної ролі позашкільних закладів у розвитку природоохоронної роботи, науково-технічного, екологічного, художнього, туристично-краєзнавчого та військово-патріотичного навчання і виховання учнів;
- здійснення розробки, апробації та видання кращих авторських програм, проектів, збірників для програмно-методичного забезпечення навчально-виховного процесу

позашкільних закладів;

– розширення співробітництва, обмін досвідом з питань позашкільної освіти.

Очікувані результати

- наближення освіти до європейських вимірів і стандартів;
- створення умови для особистісного розвитку і творчої самореалізації особистості;
- удосконалення мережі закладів освіти;
- збільшення кількості дітей, охоплених дошкільною освітою;
- здійснення комплексної інформатизації освіти;
- підвищення соціального статусу та професійного рівня педагогічних працівників;
- зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів;
- запровадження енергозберігаючих технологій у навчальних закладах.

5. Культура

Збереження і розвиток культури, мистецьких цінностей, автентики, примноження та популяризація традицій, звичаїв та обрядів, розвиток самодіяльної народної творчості, фінансова підтримка культурно-мистецьких заходів – один із важливих напрямків роботи селищної ради.

У населених пунктах Верховинської селищної ради діють: організаційно-методичний центр відділу культури Верховинської селищної ради; 8 Будинків культури; 11 клубів; публічна бібліотека, та 9 бібліотек-філій публічної бібліотеки із 9-ти бібліотечними пунктами сільських бібліотек; дитяча школа мистецтв; 3 музеї (музей ім. Гната Хоткевича; Плитки-Горицвіт; історії села В.Ясенів), 11 «народних» колективів та 4 «зразкових».

В 2021 році завдяки децентралізації впроваджено кардинальні зміни у системі надання якісних і доступних культурних послуг на місцевому рівні. І це вкрай важливо, адже культура створює можливості для молоді та активних жителів у громадах реалізовувати себе, а змістовне дозвілля допомагає згуртовувати та розвивати громаду.

Працівники культури протягом 2021 року, незважаючи на пандемію коронавірусу, реалізували комплекс культурно-мистецьких заходів Програми розвитку культури і мистецтва краю. Забезпечено відзначення державних свят, історико-літературних подій, пам'ятних дат в історії незалежної Української держави та ряд фестивалів.

Працівниками бібліотечної системи у 2021 році проводилась відповідна робота щодо наближення бібліотеки до користувача, залучення до спілкування якомога ширше коло людей, небайдужих до долі просвітництва. Згідно з рішенням сесії Верховинської селищної ради від 27.10.2021 року № 176-13/2021 проведено реорганізацію публічної бібліотеки, відповідно до якого дитячу бібліотеку об'єднано з публічною, та реорганізовано 9 бібліотек-філій публічної бібліотеки шляхом перейменування у бібліотечні пункти.

Комунальним закладом селищної ради є Верховинська дитяча школа мистецтв – початкова ланка спеціальної мистецької освіти, яка готує підґрунтя для занять художньою творчістю, а для найбільш обдарованих дітей – це вибір професії в галузі культури та мистецтва. Діяльність школи мистецтв направлена на забезпечення творчого, інтелектуального, духовного розвитку дітей, розвиток творчих здібностей учнів, підтримка обдарованих і талановитих дітей з раннього віку, розвиток їх музичних здібностей (виховання поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу). В даній школі навчається 160 учнів, з яких 9 учнів із Білоберізької та 1 учень – Зеленської територіальних громад.

Продовжено поступ музейної справи. Взято на баланс два нових музеї: Параски Плитки- Горицвіт в селі Криворівня з двома локаціями та музей історії села В. Ясенів, в яких призначено директорів та затверджено Статути про їх діяльність. Більше двох десятків музеїв приймаючи відвідувачів, популяризували історію, культуру, мистецтво, народні звичаї та традиції Гуцульського краю.

Програма проведення культурно-мистецьких заходів на 2021 рік виконана в повному обсязі.

Основні проблеми:

- нестача кваліфікованих кадрів культурної сфери;
- мережа культурних установ не використовується в освітньому процесі, що суперечить сучасним тенденціям, знижується зацікавленість у культурному житті;
- якість виготовленого культурного продукту знаходиться не на конкурентному рівні;
- недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення галузі;
- відсутність сформованої інфраструктури для проведення гастрольних заходів;
- недостатній рівень власної активності мешканців селища та сіл.

Основні цілі на 2022 рік:

- збереження і подальший розвиток української культури, культурно-мистецьких цінностей Гуцульщини, самобутньої народної творчості гуцулів, звичаїв та обрядів;
- удосконалення роботи творчих колективів;
- пошук різноманітних форм соціокультурної діяльності закладів;
- ефективне та раціональне використання бюджетних коштів;
- надання платних культурних послуг, власні надходження від яких спрямовувати на розвиток матеріально-технічної бази;
- подальший розвиток музейної справи;
- підготовка грантових проектів на конкурси міжнародних фондів;
- підтримка народної та високопрофесійної творчості, обдарованих дітей;
- розвиток народної творчості та популяризації звичаїв і обрядів Гуцульщини;
- подальший розвиток музейної справи;
- забезпечення культурно-дозвіллевих потреб громадян;
- розвиток усіх видів та жанрів самодіяльної народної творчості, аматорського мистецтва, народних художніх промислів;
- створення та організація діяльності клубних формувань – творчих колективів, любительських об'єднань, клубів за інтересами;
- вивчення культурних запитів та розкриття творчих здібностей і обдаровань різних груп населення;
- підтримка соціально важливих культурних ініціатив;
- вироблення та запровадження нових моделей культурного обслуговування громадян;
- якісне задоволення інтересів і запитів користувачів бібліотек, надання вільного доступу до різних джерел інформації усім членам громади;
- оновлення бібліотечних послуг;
- забезпечення комфортності в бібліотеках, покращення їх матеріально-технічної бази та створення сучасного дизайну бібліотеки як ефективного методу залучення нових читачів;
- ініціювання творчих, нестандартних, креативних ідей, активне позиціонування послуги бібліотек в електронному вигляді.
- співпраця з іншими закладами культури, творчими, громадськими організаціями.
- підготовка проекту акустичного залу у дитячій школі мистецтв, здійснення його реконструкції, обладнати сучасним опаленням, поліпшення умов роботи та творчої діяльності членів педагогічного колективу;
- обладнання класів у дитячій школі мистецтв професійною музичною апаратурою;
- забезпечення та заміна зношених або застарілих музичних інструментів, методичної та нотної літератури відповідно до сучасних потреб;
- створення професійної студії для запису пісень та інструментальної музики, придбання транспортного засобу;
- популяризація гуцульської культури та мистецтва у засобах масової інформації, на офіційних веб-сайтах у мережі Інтернет.

Основні заходи та критерії досягнення цілей:

- формування іміджу галузі культури Верховинської селищної ради завдяки створенню якісного культурного продукту для приваблення Гуцульського регіону як туристичного, так і культурно-мистецького;
- оптимізація, перепрофілізація мережі закладів культури з урахуванням сучасного досвіду та використанням новітніх технологій;
- збереження мережі закладів культури – клубних закладів, бібліотек, музеїв, покращення їхньої матеріальної бази;
- систематичне здійснення моніторинг попиту та постійне оновлення карти подій та фестивалів;
- формування єдиного інформаційного культурного простору Верховинської селищної ради;
- формування на базі парків і природно-заповідних територій інфраструктурних об'єктів для проведення фестивалів тематичної спрямованості;
- залучення позабюджетних коштів для організації та проведення культурно-мистецької діяльності;
- проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'яток історії та культури;
- співпраця з приватними музейними закладами, створення сприятливих умов для функціонування хати-музею «Тіні забутих предків», інших музейних закладів;
- залучення спонсорських та благодійних коштів для зміцнення матеріальної бази і подальшого розвитку закладів культури і мистецтва.

6. Фізкультура і спорт

Сьогодення вимагає від кожного докладати все більше зусиль для залучення молоді до занять фізичною культурою та спортом, активніше пропагувати здоровий спосіб життя, організовувати змістовне дозвілля, що сприятиме зменшенню правопорушень, розвитку інтелектуальних та фізичних якостей молодих людей, які проживають на території Верховинської громади. Задля активного заняття фізичною культурою і спортом у селищі Верховина функціонують 2 спортивні майданчики зі штучним покриттям, стадіон «Черемош», одна гірськолижна траса і комплекс трамплінів. Також цілий ряд спортивних майданчиків зі штучним покриттям діють у селах Буковець, Ільці та Верхній Ясенів. У таких селах, як Красноїлля, Криворівня та Замагора необхідно продовжити роботу в плані завершення будівництва спортивних майданчиків зі штучним покриттям. Такі майданчики в найближчому майбутньому необхідно встановити на території Кривопільського ліцею, Красноницької та Великоходацької гімназій.

Сучасна молодь й представники середньої та старшої вікової груп громади надають перевагу для занять такими видами спорту, як футбол, волейбол, настільний теніс, вільна боротьба, рукопаш гопак, гірські лижі та стрибки на лижах з трампліну.

Спортивною гордістю Верховинщини, Прикарпаття та України є молодий, перспективний спортсмен з села Ільці Михайло Харук, який став чемпіоном світу зі сноубордингу серед юніорів; Діана Зітинюк – срібний призер чемпіонату Європи (1919 рік) з кікбоксингу та срібний призер чемпіонату України з кікбоксингу серед дорослих (березень 2021 рік), а також ціла плеяда юних трампліністів, які впевнено представляють Гуцульщину на європейській та світовій аренах.

Заняттями з фізичної культури і спорту охоплені діти усіх освітніх закладів громади. У селищі Верховина більше 36 років діє дитячо-юнацька спортивна школа, яка успішно працює у напрямку розвитку здібностей вихованців в тому чи іншому виді спорту, створює належні умови для фізичного розвитку, повноцінного оздоровлення, змістовного відпочинку і дозвілля дітей та молоді, самореалізації, набуття навичок ведення здорового способу життя.

На даний час у ДЮСШ тренуються 219 вихованців у трьох вікових групах. Вони охоплені такими видами спорту, як футбол, волейбол, вільна боротьба, рукопаш гопак, гірськолижний спорт та стрибки на лижах з трампліну. Відповідно до плану роботи проводяться змагання із вищезгаданих видів спорту. Юні спортсмени є багаторазовими учасниками призерами та переможцями обласних, всеукраїнських та міжнародних змагань і

турнірів зі стрибків на лижах з трампліну, гірськолижного спорту, вільної боротьби, рукопаш гопаку та футболу.

У найближчому майбутньому планується активізувати роботу з розвитку волейболу, пішохідного туризму й скелелазіння та проведення ряду інших спортивно-виховних заходів серед учнівської молоді як з олімпійських, так і з не олімпійських видів спорту.

Основні проблеми:

- недостатня робота в плані консолідації зусиль усіх структур, які здійснюють фізкультурно - оздоровчу та спортивну діяльність щодо охоплення спортивними заняттями представників різних вікових груп населення громади;
- відсутність простих методик та інструкторів із різних видів спорту у трудових колективах підприємствах, установах та організаціях;
- мізерна кількість спортивного обладнання та інвентаря для якісних занять фізкультурою і спортом;
- недостатнє фінансування розвитку фізичної культури і спорту задля поліпшення матеріально-технічної бази спортивних закладів, організації навчально-тренувальних зборів, проведення різного роду змагань і турнірів, організації чемпіонатів, реабілітації й оздоровлення спортсменів та їх наставників;
- розширення мережі спортивних майданчиків зі штучним покриттям ряду населених пунктів Верховинської селищної ради;
- відсутність плавального спортивного басейну для заняття плаванням як дітей, так і дорослих та низький рівень культивування водних видів спорту в громаді задля гармонійного виховання здорової молоді;
- відсутність в ДЮСШ автобуса для перевезення учасників різного роду змагань.

Основні цілі на 2022 рік:

- удосконалення та впровадження ефективних форм й методів роботи для ширшого залучення населення громади до систематичних занять фізичною культурою;
- активізація роботи старост старостинських округів для залучення до активних занять фізичною культурою усіх вікових категорій населення;
- проведення змістовної організації дозвілля молоді, з метою профілактики негативних явищ тютюнопаління, вживання алкоголю та наркотичних препаратів;
- виготовлення проектно-кошторисною документації для влаштування спортивних майданчиків зі штучним покриттям у селах Красник та Кривополе;
- збереження контингенту учнів ДЮСШ та спортивних секцій серед культивованих видів спорту;
- започаткування та проведення відкритих чемпіонатів з футболу, волейболу та настільного тенісу серед команд населених пунктів Верховинської територіальної громади;
- зміцнення матеріально-технічної бази, фінансування навчально-тренувальних зборів, проведення різного роду змагань і турнірів, організації чемпіонатів;
- активізація діяльності федерацій футболу й волейболу та участь команд громади в чемпіонаті області з даних видів спорту.

Критерії і заходи досягнення цілей :

- згідно законодавства й за рахунок коштів, передбачених у селищному бюджеті, спонсорських надходжень активніше впроваджувати фінансову підтримку та розвиток фізичної культури і спорту в громаді;
- виділення з селищного бюджету коштів для виготовлення проектно-кошторисною документації для влаштування спортивного майданчика зі штучним покриттям у селах Красник та Кривополе;
- виділення фінансових асигнувань для зміцнення матеріально-технічної бази спортивних закладів, організацію навчально-тренувальних зборів, проведення різного роду змагань і турнірів, організацію чемпіонатів, реабілітацію й оздоровлення спортсменів;
- залучення підприємців та спонсорів для надання матеріальної допомоги й фінансування розвитку фізичної культури і спорту в громаді;

- залучення коштів обласних та всеукраїнських організацій, різних грантів для розвитку фізичної культури і спорту;
- системна організація фінансової діяльності в площину розвитку й розбудови спортивної інфраструктури в громаді.

7. Споживчий ринок та сфера послуг

Торгівельна мережа населених пунктів селищної ради нараховує більше 150 об'єктів торгівлі та громадського харчування, 6 спеціалізованих баз з реалізації будівельних товарів, промислово-продовольчий ринок в селищі Верховині торговою площею 1600 кв. м. На ринку працює 185 торговельних точок, поряд – комплекс магазинів продовольчих товарів, філія супермаркету «Наш Край», супермаркет «Розмай». Мережа супермаркетів розширилася. На початку 2022 року розпочав торговельну діяльність ще один супермаркет продовольчої групи товарів «Розмай» у центральній частині селища Верховина.

Завдяки ринку, який діє 12 років, значно поліпшилися умови праці підприємців, а торгова мережа наповнилася широким асортиментом товарів продовольчої і промислової групи. У Верховині функціонує сільськогосподарський ринок, який забезпечує населення усіма видами товарів сільськогосподарського виробництва.

Сучасні торгові об'єкти «Наш Край», «Верховель», «Коровай», «Насолода», «Розмай», «Бартка» та інші стали сучасними торговельними закладами, які характеризуються не тільки широким асортиментом товарів, а й високою культурою обслуговування. Вони також є окрасою селища.

У селищі Верховина по вулиці Михайла Грушевського функціонують ряд закладів торгівлі з офісними приміщеннями.

Основні проблеми:

- аритмія діяльності торговельних закладів, спричинених пандемією коронавірусу;
- зменшення асортименту продажу товарів промислової та продовольчої групи внаслідок карантинних обмежень, спричинених пандемією коронавірусу;
- втрата частини прибутку фізичних і юридичних осіб, які здійснюють торговельну діяльність, внаслідок пандемії коронавірусу;
- недостатній рівень надання населенню платних послуг;
- мала платоспроможність населення;

Основні цілі на 2022 рік:

- всебічне сприяння підприємствам, організаціям, установам та суб'єктам підприємницької діяльності у розширенні сфери послуг, магазинів з продажу непродовольчих груп товарів, а також збільшенні асортименту платних послуг населенню.

Критерії та заходи досягнення цілей:

- всебічно сприяти підприємцям у відкритті торговельних закладів з продажу готового одягу, взуття, будівельних матеріалів та сантехніки, спортивного знаряддя та обладнання;
- сприяння у відкритті книжкових магазинів, фірмових магазинів з продажу товарів народних промислів, килимових, тюлево-гардинних виробів.
- здійснення заходів щодо відкриття майстерень з ремонту годинників.

8. Соціальний захист населення

У 2022 році зусилля керівників, апарату селищної ради, виконкому, депутатського корпусу будуть спрямовані на забезпечення виконання Указу Президента України від 13.08.2002 року № 700 «Про додаткові заходи щодо забезпечення реалізації громадянами конституційного права на виконання Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту інвалідів».

З метою соціального захисту населення затверджено і реалізуються у 2022 році програми селищної ради з надання одноразової матеріальної допомоги, соціальної підтримки

осіб з інвалідністю зору та соціально-незахищених верств населення, сприяння соціальному становленню та всебічному розвитку сімей і молоді, адаптації учасників бойових дій після повернення з фронту до мирного життя, підтримки їх родин тощо

9. Соціальні служби

Повноваження з питань соціальної роботи, надання соціальних послуг, адміністративних послуг, соціального захисту і соціальної підтримки сім'ї, дітей та молоді здійснюють: відділ соціальної роботи, Верховинський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центр надання адміністративних послуг, служба у справах дітей та Верховинський селищний центр соціальних служб.

9.1. Відділ соціальної роботи

Соціальний захист населення – одна з головних функцій держави, яка має виконуватися за будь-яких обставин на користь громадян, в житті яких виникли проблеми. Сфера дії соціального захисту – це особа, сім'я, їхній добробут, і не лише матеріальний, а й соціальний, тобто покращення соціального самопочуття людини, впевненості у своєму майбутньому.

Соціально-економічна ситуація на сучасному етапі розвитку України, кризові явища у сфері економіки і фінансів зумовлюють необхідність соціальним захистом усього населення, а не лише його окремих категорій, оскільки кожна людина на різних етапах свого життя стикаються з різними соціальними, економічними, політичними, правовими, екологічними, виробничими та іншими соціальними ризиками, які вона часто не може подолати самотійно.

Кризові явища та інформаційні процеси, що призвели до зростання тарифів на житлово-комунальні послуги, збільшення цін на продукти харчування, медикаменти при одночасному зменшенні реального доходу сімей стали причиною структурного матеріального становища багатьох мешканців громади, наслідки яких вони не можуть подолати самотійно. Тому необхідно зберегти ті пріоритетні напрямки соціального захисту населення, які дозволяють приділити більше уваги та підтримувати життєдіяльність соціально вразливих мешканців громади.

Враховуючи вищенаведене, відділом соціальної роботи селищної ради розроблено та рішенням сесії затверджено ряд Програм щодо встановлення місцевих соціальних гарантій, вразливим верствам населення, для забезпечення яких передбачається виділення цільових коштів, виходячи з фінансових можливостей бюджету селищної ради.

Однією з важливих Програм є надання мешканцям громади одноразової грошової допомоги, на реалізацію якої закладено кошти в сумі 160.0 тис. грн. Також на 2022 рік розроблено Програми з соціального захисту фізичних осіб, які надають соціальні послуги; соціального захисту фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду без підприємницької діяльності на професійній основі; соціального захисту фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі; підтримки сімей загиблих і постраждалих учасників Революції Гідності, учасників бойових дій, їх сімей, осіб, які перебувають чи перебували у складі добровольчих формувань, що утворилися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, та інших громадян, які залучалися і брали безпосередню участь в антитерористичній операції в районах її проведення, чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях забезпеченні їх здійснення, на 2022-2025 роки; фінансування витрат та надання пільг окремим категоріям громадян за послуги зв'язку на 2022-2025 роки.

Протягом 2022 року продовжуватиметься робота щодо відшкодування вартості лікарських засобів особам, які потерпіли внаслідок аварії на ЧАЕС, додаткової виплати бійцям-добровольцям, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на Сході України.

Основні проблеми :

- недостатні обсяги фінансування державних соціальних гарантій для забезпечення соціального захисту окремих категорій населення;
- недостатність фінансування заходів соціального захисту населення;

Основні цілі на 2022 рік:

- забезпечення реалізації механізму надання соціальних допомог за принципами адресності, індивідуального підходу, доступності, відкритості та добровільності;
- формування комплексної системи соціального захисту громадян, які потребують соціальної підтримки;
- удосконалення системи надання соціальної допомоги найбільш вразливим верствам населення громади, посилення адресної спрямованості;
- підвищення якості соціального обслуговування громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- надання соціальної підтримки громадянам за допомогою впровадженого програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»;
- забезпечення заходів контролю, спрямованих на дотримання вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та соціальних послуг.

Одним з основних шляхів поліпшення соціальної ситуації у селищі є відповідне формування соціальної політики громади.

Критерії та заходи досягнення цілей:

- забезпечення соціальної підтримки незахищених верст населення;
- проведення інформаційно-просвітницьких кампаній з питань гендерної рівності для різних цільових груп;
- забезпечення додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту окремих мешканців громади, створення фінансових, організаційно-правових механізмів для досягнення позитивних зрушень щодо рівня та якості життя соціально незахищених мешканців громади за рахунок можливостей місцевого самоврядування та у співпраці з громадськістю;
- попередження виникнення складних життєвих обставин та вирішення соціальних проблем жителів громади;
- забезпечення розвитку системи соціальних послуг та соціальної допомоги на рівні Верховинської селищної ради;
- формування та реалізація заходів, проектів та програм щодо соціального розвитку Верховинської селищної ради;
- проведення моніторингу та оцінки якості, доступності та ефективності послуг.

9.2. Верховинський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)

Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) (надалі терцентр) надає соціальні послуги громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання, в умовах стаціонарного, тимчасового або денного перебування. У терцентрі функціонують такі структурні підрозділи: відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання громадян в селі Красноїлля, служба перевезень осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, та інших маломобільних груп населення «Соціальне таксі», відділення соціальної допомоги вдома, організація надання адресної натуральної та грошової допомоги, пункт прокату технічних засобів реабілітації. Терцентр надає соціальні послуги «Догляд вдома», «Догляд стаціонарний» та може надавати такі соціальні послуги: паліативний/хоспісний догляд, консультування, представництво інтересів, соціальна профілактика, посередництво, соціально-економічні послуги (у формі надання натуральної чи грошової допомоги).

Протягом 2021 року соціальними робітниками було надано соціальну послугу «Догляд вдома» 70 самотнім жителям громади, які не здатні до самообслуговування і потребують

постійної сторонньої допомоги. У відділенні стаціонарного догляду громадяни перебувають на повному державному утриманні, одержують соціальну послугу «Догляд стаціонарний» та відповідно до встановлених норм забезпечуються житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем та столовим посудом; раціональним чотириразовим харчуванням, цілодобовим медичним обслуговуванням; окулярами, протезно-ортопедичними виробами, засобами пересування (крім моторизованих), медикаментами відповідно до медичного висновку. Протягом 2021 року мультидисциплінарною командою з надання соціальних послуг обслужено 32 особи похилого віку на території 10 старостинських округів. Транспортні послуги надано 52 громадянам поважного віку громади.

Відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 27.09.2021 року № 548 « Про участь виконавчих органів селищних рад у пілотному проекті «Розвиток соціальних послуг» визначено учасником проекту Верховинську селищну раду (Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Верховинської селищної ради), що в свою чергу дало можливість фінансування з державного бюджету коштів в сумі 408, 000 грн. на жовтень, листопад, грудень 2021 року на утримання відділення стаціонарного догляду. 11.02.2021 року працівниками терцентру було підготовлено та направлено пакет документів. Відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 01.09.2021 року № 485 «Про закупівлю та подальше надання в користування транспортних засобів спеціалізованого призначення для забезпечення для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, порушення зору, інтелектуальні та психічні порушення, та інших мало мобільних груп населення» включено у перелік для закупівлі та надання в подальше користування транспортним засобом Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Верховинської селищної ради, що у свою чергу дасть можливість на безкоштовній основі здійснювати перевезення даної категорії осіб нашої громади з метою забезпечення доступу осіб, які мають труднощі у пересуванні, до об'єктів соціальної інфраструктури.

За кошти селищного бюджету згідно з планом заходів комплексної Програми соціального захисту жителів Верховинської селищної громади з 01.01.2021р. по 31.12. 2021 року через територіальний центр виплачено: допомогу на поховання непрацюючим громадянам 36 - особам на суму 136,800 грн.; додаткові виплати воїнам ОУН-УПА 7 особам на суму 44000 грн.; кошти на фінансову підтримку Косівському УТОСу на суму 4 400 грн.; виплата пільг особам з інвалідністю зору I-II групи 33 особам на суму 48791,64 грн.; одноразова грошова допомога з нирковою недостатністю 2 особи - 38800 грн.; додаткові виплати воїнам ОУН-УПА з обласного бюджету 7 особам на суму 149 000 грн..

Відділенням стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання громадян в селі Красноїлля протягом 2021 року надано соціальну послугу «Догляд стаціонарний» 45 особам поважного віку, (з них 8 осіб з інвалідністю, 14 осіб лежачих, 23 особи поважного віку), які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування та потребують постійного стороннього догляду в умовах стаціонару.

Станом на 01.01.2022р. у відділенні стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання громадян в селі Красноїлля проживає 30 підопічних, яким надається соціальна послуга «Догляд стаціонарний», та які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування та потребують постійного стороннього догляду в умовах стаціонару; надається соціальна послуга «Догляд вдома» 62 самотнім жителям нашої громади, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги.

Основні проблеми:

– необхідність проведення капітального ремонту з утепленням фасадів будівлі відділення стаціонарного догляду для постійного, або тимчасового проживання а селі Красноїлля з метою енергозбереження;

- вирішення питання на державному рівні щодо забезпечення фінансування соціальних послуг «Догляд вдома», «Догляд стаціонарний» за рахунок коштів з державної субвенції;
- необхідність у встановленні модульної котельні для відділення стаціонарного догляду для постійного, або тимчасового проживання а селі Красноїлля.

Основні цілі у 2022 році:

- надання якісних соціальних послуг саодиноким жителям громади згідно затверджених державних стандартів;
- лобювання перед міністерством соціальної політики до вирішення питання на державному рівні щодо забезпечення фінансування соціальних послуг «Догляд вдома», «Догляд стаціонарний» за рахунок коштів з державної субвенції

Критерії та заходи досягнення цілей:

- неухильне дотримання державних вимог щодо надання якісних соціальних послуг саодиноким жителям поважного віку територіальної громади селищної ради;
- прийняття звернення селищної ради та направлення до Міністра соціальної політики України щодо вирішення на державному рівні питання щодо забезпечення фінансування соціальних послуг «Догляд вдома», «Догляд стаціонарний» за рахунок коштів з державної субвенції.

9.3. Центр надання адміністративних послуг

Забезпечується надання адміністративних послуг згідно з визначеним Переліком. Організовується оперативна і зручна системи надання адміністративних послуг громадянам та суб'єктам господарювання.

Спрощено процедуру отримання адміністративних послуг і поліпшення якості їх надання. Забезпечено інформування суб'єктів звернень про вимоги та порядок надання послуг у Центрі.

Проводиться державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб- підприємців, тобто офіційне визнання шляхом засвідчення факту створення або припинення юридичної особи, набуття або позбавлення статусу підприємця-фізичної особи, зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань про юридичну та фізичну особу-підприємця, а також проведення інших реєстраційних дій відповідно до закону.

Реалізуються повноваження з питань реєстрації місця проживання/перебування фізичних осіб, зняття з реєстрації місця проживання/перебування фізичних осіб, формування та ведення реєстру територіальної громади;

Широко надаються послуги у земельній сфері, в тому числі жителям Зеленської та Білоберізької територіальних громад.

Розширено Перелік адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП Верховинської селищної ради.

Основні проблеми:

- ремонт та обладнання приміщення, в якому функціонує ЦНАП, яке б відповідало вимогам постанови КМУ від 01.08.2013 року №588;
- забезпечення технічними та програмними засобами, електронними системами документообігу та інформаційної взаємодії «Універсам послуг».

Основні цілі у 2022 році:

- забезпечується надання адміністративних послуг згідно з визначеним Переліком;
- поліпшення якості надання адміністративних послуг;
- розширення переліку надання адміністративних послуг центром надання адміністративних послуг за зверненнями громадян до ЦНАПу;

- включення до Переліку послуг у будівельній сфері, які б надавались адміністраторами ЦНАП;
- збільшення штатної чисельності працівників ЦНАП;
- підключення адміністраторів ЦНАП до різних реєстрів, які б покращили якість та доступність надання адміністративних послуг;
- робота із надання послуг у сфері ДРАЦС;
- надання відомостей з Державного земельного кадастру у формі витягу з Державного земельного кадастру щодо земельної ділянки безпосередньо адміністратором Центру.

Критерії та заходи досягнення цілей:

- участь у розподілі субвенції на розвиток ЦНАПу;
- співпраця із програмою «U-lead»;
- надання платних адміністративних послуг жителям Зеленської сільської ради відповідно до заключних угод з керівником даної місцевої ради і залучення виручених коштів до бюджету селищної ради;
- участь адміністраторів Центру у вебінарах та навчаннях, які організовуються Мінцифри та програмою «U-lead».

9.4. Служба у справах дітей

Служба у справах дітей Верховинської селищної ради забезпечує виконання повноважень, встановлених законодавством України у сфері соціального захисту, соціальної підтримки та надання соціальних послуг дітям, зокрема, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах; з питань поліпшення становища сімей, у тому числі сімей з дітьми, багатодітних та молодих сімей, оздоровлення та відпочинку дітей, попередження насильства в сім'ї, забезпечення рівних прав і можливостей чоловіків та жінок, протидії торгівлі людьми. У громаді налічується 5912 дитячого населення, з них 45 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 129 дітей з інвалідністю, 969 дітей із багатодітних сімей, 40 самотніх матерів (в них 70 дітей), 34 дітей в складних життєвих обставинах та перебувають на обліку служби у справах дітей.

Основні проблеми служби :

З метою більш ефективного забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сімей потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, служба у справах дітей використовує у своїй діяльності ЄІАС «Діти» і у зв'язку з дотриманням вимог технічного захисту інформації та недопущення порушень конфіденційності, цілісності та доступності системи та інформації, яка в ній обробляється потрібно забезпечити:

- операційну систему MS WINDOWS XP Service Pack 2 з підтримкою української мови на окремому комп'ютері користувача ЄІАС «Діти»;
- постійний канал підключення до інтернету служби у справах дітей;
- обладнання входних дверей кодовим замком або системою контролю доступу до приміщень;
- комплектацію приміщення протипожежним майном та вуглекислотними засобами пожежогасіння згідно з нормами, які визначені діючими нормативними документами щодо протипожежної охорони; металевим сейфом для зберігання флеш-ключів користувачів ЄІАС «Діти»;
- забезпечити належний рівень матеріально-технічного забезпечення.

Основні цілі на 2022 рік:

- зменшення передачі до інтернатних закладів кількості дітей, які втратили батьківську опіку, за винятком дітей з важкими порушеннями здоров'я, які мають потребу в цілодобовій реабілітації;

- мінімізація соціального сирітства;
- підвищення якості соціальної роботи з родинами, в яких існує ризик вилучення дитини з сім'ї;
- активізація розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, – опіка, створення прийомних родин;
- зменшення правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- зменшення кількості дітей, вилучених з сімейного середовища;
- збільшення кількості дітей, повернутих у біологічну родину, усиновлених жителями району, переданих під опіку/піклування;
- створення умови для забезпечення захисту прав дітей, зокрема організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- зменшення кількості бездоглядних дітей;
- проведення просвітницьких, творчих, інтелектуальних заходів з дітьми.

Критерії та заходи досягнення цілей:

- контроль за станом утримання та виховання дітей, які проживають в сім'ях усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу та в сім'ях, де батьки не виконують батьківських обов'язків;
- вдосконалення профілактичної роботи з попередження правопорушень та злочинів у дитячому середовищі, особливо серед учнівської молоді;
- реалізація на території селищної ради державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень;
- розроблення і здійснення самостійно або разом з іншими виконавчими органами селищної ради, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, громадськими організаціями заходів щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей;
- координація зусиль місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності у вирішенні питань соціального захисту дітей та організації роботи із запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності;
- забезпечення додержання вимог законодавства щодо встановлення опіки та піклування над дітьми, їх усиновлення, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї;
- здійснення контролю за умовами утримання і виховання дітей у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних установах і закладах соціального захисту для дітей усіх форм власності;
- ведення обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, усиновлених, влаштованих до прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та соціально-реабілітаційних центрів;
- надання органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності, громадським організаціям, громадянам практичної та методичної допомоги, консультацій з питань соціального захисту дітей, запобігання вчиненню дітьми правопорушень;
- влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, під опіку, піклування до дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей, сприяння усиновленню;
- підготовка інформаційно-аналітичних і статистичних матеріалів, організація дослідження стану соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень;
- визначення пріоритетних напрямів поліпшення на території Верховинської територіальної громади становища дітей, їх соціального захисту, сприяння фізичному, духовному та інтелектуальному розвитку, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень.

9.5. Верховинський селищний центр соціальних служб

Верховинський селищний центр соціальних служб проводить діяльність у таких основних напрямках:

- виявлення, облік, обстеження матеріально-побутових умов проживання та здійснення соціального супроводу сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- соціальна робота з вагітними жінками та жінками, які народили дитину, щодо профілактики девіантного материнства, в т. ч. в соціальних центрах матері та дитини;
- здійснення профілактичної роботи щодо запобігання соціально-небезпечних хвороб у дитячому та молодіжному середовищі, в тому числі серед груп ризику, подолання їх наслідків, формування навичок здорового способу життя;
- розвиток сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування;
- соціальна адаптація дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування з числа випускників інтернатних закладів;
- надання соціальних послуг та здійснення соціального патронажу неповнолітніх та молоді, які перебувають, або звільнились з місць позбавлення волі;
- надання соціальних послуг вимушено переміщеним сім'ям (особам);
- надання соціальних послуг дітям з обмеженими функціональними можливостями, та осіб з інвалідністю;
- надання соціальних послуг, соціальна адаптація учасників бойових дій.

При Верховинському селищному центрі соціальних служб діють такі спеціалізовані формування: «Служба підтримки сім'ї»; «Особи з числа дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»; «Прийомні сім'ї, дитячий будинок сімейного типу та патронатні сім'ї»; «Неповнолітні та особи, які повернулися з місць позбавлення волі або умовно засуджені»; «ВІЛ/СНІД - наркоманія»; «Мобільний консультативний пункт»; «Діти та молодь з обмеженими функціональними можливостями»; «Протидія домашньому насильству і насильству за ознакою статі»; «Протидія торгівлі людьми»; «Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі»; «Консультативний пункт у пологовому відділенні КНП «Верховинська багатопрофільна лікарня»; «Школа волонтерів». Проводиться робота з воїнами АТО, їх сім'ями та вимушено переміщеними особами.

Центром реалізуються заходи згідно затвердженої селищною радою програми «Сприяння соціальному становленню та всебічному розвитку сімей та молоді Верховинського району, адаптації учасників бойових дії після повернення фронту до мирного життя, підтримки їхніх родин, особливо дітей, організації відпочинку на 2021-2022 роки».

Основні проблеми:

- відсутність транспортного засобу для здійснення фахівцями із соціальної роботи екстрених та планових виїздів за місцем проживання отримувачів соціальних послуг, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Основні цілі у 2022 році:

- розвиток створеного спеціалізованого формування «Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі» з метою надання соціально-психологічної допомоги постраждалим особам, зокрема соціальних послуг з консультування, кризового та екстреного втручання, соціальної профілактики відповідно до їх потреб;
- створення патронатних, прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, а саме:
- створення безпечного середовища для дитини;
- попередження потрапляння дитини до інтернатних закладів;
- задоволення базових потреб дитини в сімейних умовах;
- забезпечення прав дитини.

Критерії та заходи досягнення цілей:

- забезпечення виконання програми заходів центру соціальної служби;
- активна співпраця з усіма соціальними службами селищної ради та громадськими організаціями;
- реалізація заходів згідно затвердженої селищною радою програми «Сприяння соціальному становленню та всебічному розвитку сімей та молоді Верховинського району, адаптації учасників бойових дії після повернення фронту до мирного життя, підтримки їхніх родин, особливо дітей, організації відпочинку на 2021-2022 роки».
- придбання транспортного засобу для здійснення фахівцями із соціальної роботи екстрених та планових виїздів за місцем проживання отримувачів соціальних послуг, які перебувають у складних життєвих обставинах.

10. Розвиток туристичної галузі

Діяльність у сфері туристичних послуг здійснюють на території селищної ради фізичні особи-підприємці та юридичні особи. Протягом звітного періоду туристичні послуги надавали туристам та гостям краю туристичні заклади та фірми, заклади розміщення: садиби сільського зеленого туризму, заклади екскурсійно-музейного туризму, готелі та міні-готелі, ресторани, колиби, надавачі водного туризму – рафтинг, гірського – джипінг, квадروتуризм тощо.

На сьогоднішній день функціонують більше 200 садіб/готелів, більше 20 музеїв. Активно розвиваються такі види туризму: пішохідний, зимовий гірськолижний, агротуризм, музейний, екологічний, релігійний, екстремальний, подієвий, гастрономічний, кінний та інші тощо. Створено база даних про надавачів туристичних послуг населених пунктів селищної ради. Налагоджено активну співпрацю з надавачами послуг водного та екстремального туризму.

За 2021 рік від діяльності юридичних і фізичних осіб селищної ради – платників туристичного збору до селищного бюджету поступило коштів у сумі 93,6 тис. грн. (від юридичних осіб – 22,32 тис. грн, від фізичних осіб – 64,4 тис. грн). З метою активізації роботи з питань розвитку туризму та рекреації, збільшення надходжень до бюджету комбінат комунальних підприємств уклав угоди з власниками джипів, квадроциклів та надавачів послуг з рафтингу на вивезення ТПВ з туристичних та рекреаційних місць і зон відпочинку. При фінансовому управлінні селищної ради відкрито цільовий фонд, на рахунок якого надавачі туристичних послуг вносили благодійні внески. Загальна кількість надходжень з початку року від вище перелічених надавачів послуг становить 150 тис. грн. В результаті на проведення ремонту дороги туристичного маршруту до екологічної пам'ятки «Писаний камінь» використано 69 тис. грн. Згідно рішення сесії селищної ради від 27.10 2021 року з метою облаштування пішохідного туристичного маршруту до Оглядової вежі спрямовано кошти у сумі 13.387 грн. за рахунок надходжень цільового фонду селищної ради для встановлення обмежувачів руху транспорту, встановлення вказівників та маркування даного пішохідного маршруту.

Згідно рішення сесії селищної ради створено туристично-рекреаційну зону «Оглядова Вежа» та облаштовано пішохідний туристичний маршрут. З програми розвитку туризму виділено на облаштування Оглядової вежі кошти в сумі 45 тис. грн. Влаштовано квадротур на полонину «Кринта». Створено екскурсійний музейний об'єкт «Музей Параски Плитки-Горицвіт» у с. Криворівня.

З метою промоційних заходів проведено ознайомлювальні тури: «Слідами українських літераторів»; на полонину Гаджина, де з'явилася гуцулам Божа Матір; до купальні Святого Пантелеймона в с. Красник.

У наступному році планується продовження створення туристично-рекреаційних зон на території селищної ради, проведення маркування та знакування туристичних маршрутів, а також буде проводитись відповідна робота щодо наповнення селищного бюджету від платників податків туристичного збору.

Основні проблеми:

- відсутність інформаційно-туристичного центру селищної ради;
- відсутність офіційного сайту з промоції туризму;
- недостатня кількість знакування туристичних об'єктів та маркування туристичних маршрутів;
- мінімальна кількість надходжень до селищного бюджету податку туристичного збору;
- посилення роз'яснювальної роботи з надавачами туристичних послуг сільського зеленого туризму щодо проведення державної реєстрації в підприємницької діяльності з надання туристичних послуг;
- недостатній розвиток сакрального туризму.

Основні цілі у 2022 році:

- забезпечення сталого розвитку туризму та рекреації шляхом реалізації завдань з розвитку туризму, цільових програм з розвитку туристичної галузі та програм розвитку інвестиційної діяльності;
 - створення високоякісного туристичного продукту, здатного конкурувати на ринку туристичних послуг, забезпечення збільшення надходжень коштів до селищного бюджетів від туристичної діяльності;
 - створення нових туристично-рекреаційних зон на території Верховинської селищної ради:
 - придбання та встановлення мафа «Інформаційно-туристичний центр селищної ради» у центральній частині селища Верховина; та організація його роботи;
 - створення офіційного сайту «Туристична Верховина» з промоції туризму;
 - збільшення туристичного потоку шляхом розширення комплексу туристичних послуг, інформаційно-рекламної промоції туристичного продукту;
 - подальший розвиток різних видів туризму, розширення туристичних маршрутів;
 - розвиток на території селищної ради сакрального туризму;
 - вдосконалення туристичного сервісу та урізноманітнення відпочинково-культурної програми завдяки наповненню її аспектами культурно-мистецького традиційного гуцульського колориту – відвідування історичних місць та музеїв краю, демонстрація творчими колективами традиційних гуцульських обрядових дійств, звичаїв та обрядів;
 - сприяння розвитку сільського зеленого туризму шляхом реалізації цільових програм та активної співпраці з господарями приватних відпочинкових садиб;
 - підготовка та реалізація транскордонних проектів та програм із залученням міжнародної технічної допомоги;
 - представлення туристичного бізнесу селищної ради у національних та міжнародних туристичних виставках;
 - здійснення широкої рекламно-інформаційної діяльності в ЗМІ та на офіційному веб-сайті селищної ради про туристичні можливості району як на Прикарпатті, в Україні, так і за кордоном;

Критерії та заходи досягнення цілей:

- сприяння у створенні умов для подальшого розвитку усіх видів туристичної діяльності;
 - організація роботи інформаційно-туристичного центру селищної ради;
 - забезпечення функціонування офіційного сайту «Туристична Верховина» з промоції туризму;
 - підготовка та прийняття рішень щодо створення нових туристично-рекреаційних зон на території Верховинської селищної ради:
 - сприяння у створенні конкурентоспроможного туристичного продукту, збільшення туристичних потоків, що забезпечить значний внесок у соціально-економічний розвиток територіальної громади селища шляхом збільшення дохідної частини бюджету;
 - розширення сфери та якості сервісних послуг туристичної галузі;

– забезпечення рекламно-інформаційної діяльності для поширення інформації про туристичні можливості та весь спектр надання туристичних послуг на офіційному сайті селищної ради в мережі Інтернет, на сторінці ради у Фейсбуці, на шпальтах обласної періодики та всеукраїнських друкованих видань.

– забезпечення проведення спільно з відділом культури заходів подієвого туризму – фестивалів та форумів;

– виготовлення та встановлення інформаційних стендів біля унікальних церковних храмів на території селищної ради.

11. Стимулювання підприємницької діяльності

Формування активного ділового середовища протягом останніх років сприяло створенню сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу і є одним з пріоритетних напрямків розвитку підприємництва. Кошти, вкладені у підтримку підприємництва, сприяють розв'язанню проблем продуктивної зайнятості населення та послабленню соціального напруження, насиченню ринку товарами та послугами. Кількість малого підприємництва зросла і продовжує зростати, внаслідок чого і зростає сума надходжень до бюджету.

У 2021 році почала діяти Програма розвитку малого та середнього підприємництва селищної ради на 2021 – 2023 роки. Вона направлена на створення умов для сталого розвитку підприємництва та удосконалення ринкових відносин. Її головною метою є спрямування дій місцевих органів влади, суб'єктів малого підприємництва на створення сприятливих правових, економічних, організаційних та інших умов для стабільної та ефективної роботи суб'єктів малого бізнесу, підвищення ролі даного сектора ринкової економіки в структурній перебудові економіки селищної ради та вирішенні соціально-економічних проблем розвитку, запровадження механізму співпраці місцевих органів влади та підприємницьких кіл на засадах соціального партнерства, створення нових робочих місць і широкого про шарку середнього класу.

Згідно даної програми підприємцеві виділено пільговий кредит у розмірі 50 тис. грн. на розвиток власного бізнесу, в результаті створено 3 робочі місця. У 2022 році буде продовжена дана робота з надання безвідсоткового пільгового кредитування підприємництва.

Основними цілями щодо створення у 2022 році сприятливого підприємницького середовища є:

- подальший розвиток інфраструктури малого і середнього бізнесу;
- активізація та підтримка підприємництва;
- збільшення кількості малого та середнього підприємництва;
- збільшення обсягів надходження від діяльності суб'єктів малого і середнього підприємництва до селищного бюджету від сплати податків і платежів;
- підвищення частки малих підприємств у загальному обсягу реалізації продукції (товарі, послуг);
- створення належних умов підприємцям для здійснення торговельної діяльності на селищних ринках, впорядкування їхніх територій;
- зменшення диспропорцій у розвитку підприємництва у сільській місцевості.

12. Промисловість

Згідно інформації головного управління статистики у Івано-Франківській області станом на 01.01.2022р. в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) на території Верховинської селищної ради налічувалось 378 юридичних осіб. Найпоширенішими організаційно-правовими формами господарювання суб'єктів економіки серед юридичних осіб – це приватні підприємства, яких налічується 120 (31,7% від загальної кількості юридичних осіб).

До підприємств лісопереробної галузі, які входять до основного кола і звітуються до органів статистики про показники промислової діяльності, віднесено два підприємства:

Верховинський районний лісгосп та ТзОВ «Крона». У 2021 році реалізовано промислової продукції на суму 10066,4 тис. грн. Однак промисловою діяльністю з переробки лісодеревини займався тільки Верховинський районний лісгосп. ТзОВ СП «Крона» протягом минулого року виробництвом промислової продукції не займалося. Отож, потрібно провести комплекс заходів щодо розширення основного кола підприємств, які здійснюють підприємницьку та виробничу діяльність на території селищної ради. Необхідно забезпечити виробництво конкурентно спроможної продукції, нарощувати виробництво шляхом поглиблення переробки деревини, розширення асортименту, проведення маркетингових інновацій, впровадження інвестицій проектів, більш повне використання на технологічні цілі відходів лісозаготівлі та деревообробки.

У лісопереробній галузі також здійснювали підприємницьку діяльність фізичні особи-підприємці, які використовували місцеві сировинні ресурси. Підприємство – товариство з обмеженою відповідальністю «Верховинка» – займалося виробництвом чаїв з лікарських рослин.

13. Основні аспекти агропромислового виробництва

Основну частку у виробництві валової продукції сільського господарства становлять індивідуальні селянські господарства (98 відсотків), фермерські (2 відсотки). Найбільш розвинуте тваринництво (м'ясо-молочне скотарство і вівчарство), та рослинництво (для задоволення власних потреб господарств у продуктах харчування) і кормовиробництво (для потреб тваринництва).

Станом на 01 січня 2022 році виробничу діяльність здійснює 31 фермерське господарство та сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Верховинський», який займається заготівлею молока від населення. Заготовлено від господарств населення 77 цнт. молока. Станом на 01.01.2022 року у фермерських господарствах утримується 186 голів ВРХ, в т. ч 88 корів та 35 голів овець; у господарствах населення утримується 13937 голів ВРХ, в т.ч. 6403 корови, 1342 голови овець.

З січня 2022 року реалізовується Програма розвитку агропромислового комплексу та сільських територій Верховинської селищної ради на 2021 – 2023 роки, яка передбачає збільшення валового виробництва та якості продукції агропромислового комплексу, підприємств переробної промисловості, поліпшення економічних показників роботи сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, що дасть змогу забезпечити стабільні надходження до бюджету, створення додаткових робочих місць у сільській місцевості.

Основні проблеми:

- відсутність міні-підприємств з переробки тваринницької продукції;
- незахищеність від різкого коливання цін на тваринницьку продукцію;
- відсутність довгострокового кредитування сільськогосподарського виробництва;
- недостатній рівень продуктивності тварин та переробки продукції.
- недостатня підтримка у розвитку фермерських господарств;
- відсутність молокозаготівельних пунктів;
- відсутність міні-підприємств з переробки тваринницької продукції;
- відсутність кооперативних об'єднань з виробництва молочної продукції, переробки та фасування дикоростучих ягід, грибів, розливу столової мінеральної води.

Основні цілі на 2022 рік:

- нарощування обсягів виробництва тваринницької продукції;
- збільшення рівня і покращення якості переробки продукції;
- підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин;
- сприяння у створенні міні-підприємств з переробки тваринницької продукції;
- сприяння у створенні молокозаготівельних пунктів та міні підприємств з переробки молока;
- сприяння у розвитку кооперативних об'єднань з виробництва молочної продукції, переробки та фасування дикоростучих ягід, грибів, розливу столової мінеральної води;

- сприяння у налагодженні виготовлення різних видів сиру та бринзи у фермерських господарствах;
- сприяння фермерським господарствам та сільськогосподарським кооперативам у реалізації чистої екологічної продукції на всеукраїнському та європейському ринках;
- налагодження сервісних служб в галузі агропромислового виробництва.

Критерії та заходи досягнення цілей:

- фінансова підтримка селянських фермерських господарств та сільськогосподарських кооперативів у виробництві сільськогосподарської продукції;
- збільшення рівня реалізації основних продуктів тваринництва;
- створення та розширення мережі заготівельних пунктів молока і м'яса;
- продовження роботи щодо поліпшення племінних та продуктивних якостей худоби шляхом придбання цінного молодняка.
- залучення інвестицій у сільськогосподарське виробництво.

14. Житлово-комунальне господарство

Благоустрій селища

Протягом 2021 року значна увага приділяється питанню благоустрою та покращенню санітарного і естетичного стану Верховинської селищної ради. В 2021 році на виконання Програми благоустрою селища Верховина на 2021-2025 роки проведено чимало заходів без яких неможливо уявити і бачити нашу громаду чистою та охайною. Більшість робіт щодо покращення благоустрою та надання послуг населенню і всім суб'єктам господарювання здійснює Верховинський комбінат комунальних підприємств, який займається надання послуг щодо збору, сортування та вивезення твердих побутових відходів.

За кошти селищного бюджету утримується відділ благоустрою при Верховинському ККП в кількості 9 осіб (5 дворників, робітник кладовища, електрик, 1 водій сміттєвозів, вантажник сміття), який повністю фінансується з селищного бюджету. На виплату заробітної плати із селищного бюджету виділено 1185 400 грн.

Впродовж року організовувався збір та вивіз побутового сміття від населення та суб'єктів господарювання усіх форм власності, які розташовані на території селища. Зібрано 4,001 куб. м сміття.

На сьогоднішній день на території селищної ради запроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів та його сортування, де більшість жителів свідомо розуміють що за сміття треба платити, тому від надання послуг по вивезенню ТПВ від населення надійшло 325.4 тис. грн., від приватних підприємств і організацій – 261 тис. грн., від бюджетних установ – 246.5 тис. грн. від старостинських округів – 491.2 тис. грн.

Хочеться відмітити, що сміття із контейнерних майданчиків забирається регулярно і вивозиться вчасно.

На проведення робіт щодо покращення благоустрою селища, які проводились Верховинським ККП, а саме: вивіз сміття, викачка нечистот, прибирання цвинтаря, придбання матеріалів та інвентарю, квіткової продукції, спиляння сухих дерев, проведення ремонту пам'ятників, лавочок використано 520 тис. грн.

До державних та релігійних свят, Дня селища проводились роботи щодо естетичного покращення стану вулиць (побілка дерев та бордюру, косіння газонів, фарбування лавочок та ін.), прибирання придорожніх та прибережних смуг. Під час Карпатського форуму «Via Carpatia» було організовано та виставлено ящики для роздільного збору сміття щодо привернення уваги до екологічної свідомості та сортування сміття.

Чимало заходів проведено в селищі Верховина та старостинських округах щодо покращення благоустрою та санітарної очистки селища.

В 2021 році продовжувались роботи по розширенню мережі зовнішнього освітлення та ремонту діючого освітлення вулиць селища. Всього на дані цілі використано 258,8 тис. грн.

Водопостачання та водовідведення

З метою безперебійного та цілодобового постачання питної води Верховинське водопровідно-каналізаційне підприємство надає послуги щодо забезпечення централізованого водопостачання жителів селища, бюджетних установ та приватних підприємств. Такі послуги в 2021 році були надані 502 абонентам населення, 19 – бюджетним установам, 44 – іншим споживачам. За 2019 рік подано води 50,8 т м3, в тому числі населенню – 28,6 т м3, бюджетним установам – 13,6 т м3, іншим – 8,6 т м3. Прийнято стоків 21,7 т м3, в тому числі від населення – 6,0 т м3, бюджетних установ – 10,5 т м3, інших – 5,2 т м3.

Дорожнє господарство

Артерію автомобільних доріг на території селищної ради складають дороги державного, місцевого та дороги загального користування місцевого значення. Всі вони обслуговуються ПП «Верховина шляхбуд», також частину робіт по ремонту присілкових доріг здійснював приватний підприємець Черкалюк Д.І., ТзОВ «ЮВАТ» та «Верховинське ВБК».

У 2021 році на виконання будівельно-монтажних робіт із бюджету селищної ради виділено та відповідно використано – 1340,215 тис. грн.

16. Розвиток населених пунктів селищної ради у 2022 році

Одним із пріоритетних напрямів розвитку населених пунктів селищної ради відповідно до виготовлених генпланів забудови є подальший розвиток селища, сіл і присілків, поліпшення благоустрою території об'єднаної територіальної громади, вирішення проблемних завдань соціальної політики та подальший розвиток усієї соціальної інфраструктури ОТГ.

Потрібно привести в належний технічний стан заклади освіти, охорони здоров'я, культури, а також ринки, адмінбудівлі, інші заклади і місця загального користування, а також власні двори і будинки.

Окрім вищезазначених завдань потрібно облаштувати у відповідності з діючими санітарними і природоохоронними нормами місця масового відпочинку людей, провести санітарну очистку берегів річок і потоків. Провести реконструкцію діючих та будівництво нових систем водопостачання, водовідведення та очистки стічних вод з використанням нових матеріалів і технологій.

15.1. У межах надходження коштів до селищного бюджету планується у 2022 році здійснити у населених пунктах селищної ради комплекс заходів з проведення ремонту автомобільних доріг місцевого значення згідно Програми розвитку дорожньої інфраструктури і фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг загального користування місцевого значення на території Верховинської селищної ради на 2021-2023 роки (додаток)

15.2. Роботи на об'єктах соціальної інфраструктури, які планується виконати в 2022 році у населених пунктах селищної ради в межах надходження коштів до селищного бюджету

Селище Верховина та старостинські округи

Перелік об'єктів будівництва Верховинської селищної ради станом на 01.01.2022 року

п/п	Назва об'єкта	Вартість об'єкта, тис. грн.	Будівельна готовність, %	На явність ПКД та експертного звіту	Необхідність у коштах для завершення будівництва
-----	---------------	-----------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--

Будівництво необхідних споруд для очищення стічних вод в селищі Верховина Верховинського району Івано-Франківської області (вул. Стуса, Жаб'євська, вул. Грушевського)	1 0607.694	40	+	106 07.694
Нове будівництво зруйнованого пожежею Народного дому в селищі Верховина Івано-Франківської області	4 9313.385	2	+	493 13.385
Реконструкція колишнього приміщення Верховинської ЗОШ І-ІІІ ступенів під Міжнародного автентико-просвітницький центр «Гуцульщини» у селищі Верховина за адресою: вул. Франка, 7, селище Верховина Івано-Франківської області	2 4633.123	0	+	246 33.123
Рекультивация полігону ТПВ в с. Бережниця Верховинського району Івано-Франківської області. (Нове будівництво)	1 5181,963	19	+	120 00,00
Облаштування території та ремонтні роботи біля пам'ятника загиблим воїнам у Великій Вітчизняній війні на вул. І.Франка, селище Верховина, Івано-Франківської області	2 98,667	12	+ сум а до експертна	298 ,667
Нове будівництво універсального спортивного майданчика зі штучним покриттям на території Замагірської ЗОШ І-ІІІ ступенів в с. Замагора Верховинського району Івано-Франківської області	1 499,092	45	+	925 ,092
Капітальний ремонт універсального спортивного майданчика із штучним покриттям в с. Криворівня, Верховинського району	1 200,00	10	+	108 0,00
«Нове будівництво критого спортивного залу на території Кривопільської ЗОШ І-ІІІ ст. в с. Кривопілля, прис. Центр, Верховинського району Івано-Франківської області. Коригування проекту №2»		12	+	

	Капітальний ремонт господарського приміщення та третього поверху Кривопільської ЗОШ I-III ступенів, Верховинського району Івано-Франківської області	7 35,341	62	+	235 ,839
0	Капітальний ремонт Голівської гімназії Верховинської селищної ради, Верховинського району, Івано-Франківської області	4 091,572	0	+	409 1,572
1	Капітальний ремонт з утеплення фасадів будівлі стаціонару для постійного проживання людей похилого віку на вул. Долина, 4 в с. Красноїлля Верховинської селищної ради Івано-Франківської області	4 567,206	0	+	456 7,206
2	Нове будівництво берегозакріплюючих споруд на р. Чорний Черемош в с. Ільці, присілок Заріччя Верховинської селищної ради	3 972,417	0	+	397 2,417
3	Нове будівництво берегозакріплюючих споруд на р. Чорний Черемош в селі Верхній Ясенів, присілок Горби (біля нового будівництва амбулаторії загальної практики сімейної медицини) Верховинського району Івано-Франківської області»				
4	«Нове будівництво берегозакріплюючих споруд на р. Чорний Черемош в с. Ільці по вулиці Фірас (біля будинку Павлюка В.В.) Верховинського району Івано-Франківської області»				
5	Будівництво каналізаційних мереж і споруд на них в с. Красноїлля, присілок Долина Верховинського району Івано-Франківської області (коригування проектно-кошторисної частини)	3 245,849	20	+	259 0,606

Старостинські округи

Буковецький старостинський округ:

– проведення вуличного освітлення в с. Буковець (з центральної дороги до стадіону, встановлення 10 опорних стовпів, 10 освітлювальних ламп, СІП кабель);

– придбання металічних опор для пластикового сидіння стадіону (в наявності матеріал та покриття для побудови роздягальні для гравців, влаштування сидіння для вболівальників, цемент, матеріал для огорожі стадіону (30000 грн);

– проведення вуличного освітлення в с. Буковець, присілок Буковець (потрібно: 10 освітлювальних ламп, СІП кабель, 10 опор для освітлення).

- виділення коштів для відновлення дороги до початкової школи в с. Черетів протяжністю 1 км. та шириною 5 м, попередня дорога не придатна для проїзду автомобілів, оскільки ремонт дороги жодного разу не проводився);
- ремонт дороги в с.Буковець, прис. Борисівка, протяжністю 1,5 км. оскільки дорожнє полотно розмите, вода не відведена (потрібно встановити дві водовідні труби та провести підсіпку щебнем, ремонт не проводився).
- придбання та встановлення 280 кв. м сітки для спортивного майданчика зі штучним покриттям і дисперсійної сітки – 120 кв. м. та встановлення освітлення майданчика (6 прожекторів);
- придбання та встановлення печі булер'яну уприміщення сільського клубу с. Буковець.

Голівський старостинський округ

- проведення вуличного освітлення в селі Голови та в селі Чорна Річка;
- придбання та встановлення металевої огорожі (профілю) біля Голівської гімназії, сільського будинку культури та ДНЗ «Ластівка» протяжністю 450 км;
- проведення капітального ремонту комунальних доріг на присілках Шкірівський, Оборотний, Карабки, Ділок;
- придбання комп'ютерної техніки;
- ремонт моста в селі Чорна Річка

Замагорівський старостинський округ

- завершення влаштування спортивного майданчика зі штучним покриттям;
- перекриття даху дитячого садка та адмінприміщення старостинського округу;
- капітальний ремонт будинку поштового відділення зв'язку;
- капітальний ремонт адмінприміщення Замагорівського старостинського округу;
- капітальний ремонт мостів на присілки Змієнський та Блхавий;
- проведення ремонту присілкових доріг;
- влаштування вуличного освітлення на присілці Чорна Річка протяжністю 2 км;
- проведення ремонту дороги до полонини Кринта (6км).

Ільцівський старостинський округ

- проведення вуличного освітлення у селі Великий Ходак протяжністю 1 км (140000,00 грн). З'єднати вуличне освітлення Ільцівського старостинського округу з Красницьким старостинським округом протяжністю 700 м (98000,00 грн);
- встановлення вказівних знаків назв 34 вулиць (50000,00 грн);
- заміна огорожі на старому цвинтарі с. Ільці (400 п.м.);
- перекриття музею Т. Кисілевського площею 470 кв.м.;
- план зонування території с. Ільці (49650,00 грн) та с. Великий Ходак (34200,00 грн);
- інженерно-технічні заходи цивільного стану на мирний період у складі генерального плану с. Ільці (18700 грн) та с. Великий Ходак (15000,00 грн);
- капітальний ремонт по вулиці Молодіжна протяжністю 1 км (1400000,00 грн.).

Красницький старостинський округ

- проведення першочергово ремонту доріг комунального значення та встановлення водовідведення: по вул. В.Зузяка, Дружби, Робітничій, Незалежності, О.Манчука; на присілках Підкринта-1, Підкринта -2, Кошарище, Гонтарівка; ремонт дороги по вул Зарічна;
- ремонт присілкових мостів по вул. В.Зузяка, Л.Українки;
- встановлення асфальтного покриття автомобільної дороги «Ільці-Буркут» протяжністю 3,5 км;
- встановлення вуличного освітлення протяжністю 700 м (освітлення центральної дороги, з'єднуючи село Ільці та Красник);
- поточний ремонт вуличного освітлення в с. Красник;

– реалізація проекту усунення наслідків зсуву ґрунту та зведення берегоукріплення с. Красник, прис. Грузи, автомобільної дороги «Ільці – Буркут».

Красноілівський старостинський округ

– завершення облаштування Красноілівського ліцею (внутрішні роботи у старому корпусі, продовження будівництва нового корпусу та облаштування спортивного майданчика);

– відновлення моста на річці Чорна Річка, зруйнованого стихією (паводком) 2002 року, який має важливе соціально-економічне значення для жителів сіл Красноілля, Голови та Перехресне;

– перекриття даху Красноілівського ДНЗ «Дударик»;

– будівництво берегоукріплюючих споруд на річці Дідушкова Річка, присілок Долина, урочище Маричинівський Горб;

– Будівництво підпірної стінки орієнтовною протяжністю 60м/п вздовж дороги місцевого значення «Красноілля – Замагора» на присілку Жолоби біля господарств Кікінчук Л.І. та Семчук Я.І. для недопущення повного руйнування житлового будинку;

– проведення поточного ремонту в адмінприміщенні та встановлення бруківки на пішохідній доріжці біля адмінбудинку старостинського округу.

Кривопільський старостинський округ

– капітальний ремонт сходової клітки біля приміщення дошкільного навчального закладу;

– відновлення вуличного освітлення в селі Стаїще;

– придбання та встановлення смітєвих баків для сортування твердих побутових відходів (9 шт.);

– будівництво спортивного залу (панельного типу) в селі Кривопілля.

Криворівнянський старостинський округ

– встановлення обмежувача швидкості біля Криворівнянського ліцею та дитячого садка «Червона шапочка»;

– влаштування дитячих ігрових майданчиків біля Криворівнянського ліцею та дитячого садка «Червона шапочка»;

– завершення робіт зі влаштування спортивного майданчика зі штучним покриттям (встановлення штучного покриття) біля сільського стадіону села Криворівня.

– встановлення вуличного освітлення у центральній частині села Бережниця та в селі Криворівня, присілки Усті-1, Грашпарівка;

– поточний ремонт комунальної дороги присілку Грашпарівка (орієнтовна вартість 190 тис. грн.);

– перекриття хати Параски Плитки-Горицвіт(74 м. кв., ваогість 176 тис. грн);

Верхньоаясенівський старостинський округ

село Верхній Ясенів:

– влаштування тротуарних доріжок;

– поточний ремонт приміщення Будинку культури (фарбування фасаду);

– проведення ремонту огорожі музею села;

– проведення освітлення присілків Млинський і Сурдук;

– влаштування двох автозупинки в с. Рвіня;

– проведення берегоукріплення на присілках Ласки та Заріччя;

– проведення укріплення підвісної кладки на присілку Царина.

село Рівня:

– проведення берегоукріплення на присілках Лихонький та Рівня;

– проведення освітлення стадіону.

Перехресненський старостинський округ

- проведення ремонту доріг місцевого значення «Красноїлля – Перехресне» (5270 м), «Довгополе – Кохан (2800 м);
- проведення ремонту комунальних доріг: присілок Заверх (7400 м.), Присілок Заплаїк – Кохан (740м), присілок Заверх-1 (2100 м.), присілок Жолоб -2 (1130 м);
- влаштування асфальтного покриття дороги протяжністю 1,5 км у центральній частині села;
- проведення поточного ремонту адмінприміщення старостинського округу, сільського клубу, сільської бібліотеки, закладу дошкільної освіти «Дивокрай»;
- проведення заміни підлоги у Перехресненській гімназії;
- проведення будівництва спортивного залу та заміни підлоги у Перехресненській гімназії;
- проведення очистки замулених стічних каналів на під'їзній дорозі «Красноїлля-Перехресне», облаштування водовідведення від дорожнього полотна;
- придбання та влаштування огорожі біля будинку старостинського округу;
- проведення поточного ремонту адмінприміщення старостинського округу (облаштування сайдингом, ремонт пічки, проведення внутрішніх ремонтних робіт (побілка та фарбування стін, стелі та підлоги), заміна дверей; сільського клубу (ремонт двох пічок, проведення внутрішніх ремонтних робіт (побілка та фарбування стін, стелі та підлоги); сільської бібліотеки (ремонт пічки, проведення внутрішніх ремонтних робіт (побілка та фарбування стін, стелі та підлоги), заміна двох вікон, дверей»; закладу дошкільної освіти «Дивокрай»(огорожа дитячого садка);
- проведення заміни підлоги у Перехресненській гімназії;
- проведення будівництва спортивного залу Перехресненської гімназії;
- придбання вхідних і внутрішніх дверей пункту охорони здоров'я.
- придбання вхідних і внутрішніх дверей пункту охорони здоров'я.

Додаток

До програми «Розвитку дорожньої інфраструктури і фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг загального користування місцевого значення на території Верховинської селищної ради на 2021-2023

Фінансування Верховинської селищної ради та старостинських округів згідно Програми Розвитку дорожньої інфраструктури і фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг загального користування місцевого значення на території

Верховинської селищної ради на 2021-2023

з/п	Назва установи	Сума фінансування	Примітка
	Верховинська селищна рада	700	
	Буковецький старостинський округ	150	
	Голівський старостинський округ	200	
	Замагірський старостинський округ	150	
	Ільцівський старостинський округ	200	
	Красницький старостинський округ	150	
	Красноільський старостинський округ	200	
	Кривопільський старостинський округ	200	
	Криворівнянський старостинський округ	200	
	Верхньоаясенівський старостинський округ	200	
	Перехреснянський старостинський округ	150	

з/п	Назва автомобільної дороги	Примітка
Верховинська селищна рада		
	а/д вул. М. Грушевського	
	а/д Верховина (об'їзна дорога 0-3860)	
	а/д вул. Черемшини	
	а/д вул. Шевченка	
	а/д прис. Синиці (нова дорога)	
	а/д вул. Довбуша	
	а/д прис. Слупійка (до господарства Гордійчука А.)	
	а/д вул. Хоткевича	
	а/д прис. Швейкова	
	а/д прис. Бречник	
	а/д прис. Грибкова	
	а/д прис. Малий Присліп (до господарства Мартищука І.В.)	
	а/д прис. Площі	
	а/д прис. Кривець	
	Профілювання – грейдерування автомобільних доріг та вулиць Верховинської селищної ради	
	Зимове утримання доріг	
Буковецький старостинський округ		
	а/д Буковець – Борисівка	
	а/д Буковець – Писаний Камінь	
Голівський старостинський округ		
	а/д прис. Оборотний	
	а/д прис. Шкірівський	
	а/д прис. Ділок	
Замагірський старостинський округ		
	а/д прис. Містечко	
	а/д прис. Дубівський	
Ільцівський старостинський округ		
	а/д вул. Миру	
	а/д вул. Набережна	
Красницький старостинський округ		
	а/д вул. Василя Зузяка – Дружби	
	а/д вул. Робітничка	
Красноільський старостинський округ		
	а/д прис. Дубівський	
	а/д прис. Широкий	
Кривопільський старостинський округ		
	а/д прис. Дебрі	
	а/д прис. Волова	
Криворівнянський старостинський округ		
	а/д прис. Москалівка	
	а/д прис. Сметанчино	
Верхньоасенівський старостинський округ		
	а/д прис. Писаний Камінь	
	а/д прис. Вівсик	
Перехреснянський старостинський округ		
	а/д прис. Кохан	
	а/д прис. Заверх	

Селищний голова

Василь Мицканюк